

Sociální politika

magisterské kombinované studium, jarní semestr 2005/2006

Vyučující: **Mgr. Marcela Severová, severova@fss.muni.cz**
PaedDr. Marie Pešová, MPesova@seznam.cz

Témata přednášek:

1. Co to je sociální politika?

- a) základní charakteristika, vymezení pojmů, subjekty a objekty sociální politiky, typy sociální politiky, model sociální politiky ČR, občanská participace a občanská společnost, koncept občanství a sociálního občanství.
- b) Základní principy, vývoj, funkce a nástroje sociální politiky – spravedlnost, solidarita, subsidiarita, participace, rovnost, sociální politika v období transformace české společnosti.

2. Vznik moderní společnosti a moderní sociální politiky

- a) tradiční vs. moderní společnost, modernizace společnosti, rozpad tradičních sociálních struktur
- b) Ideové zdroje a hodnoty moderní společnosti zakládající moderní sociální politiky - rovnost, solidarita, spravedlnost, individualismus, občanská a sociální práva; konsenzuální, konfliktuální, liberální a konzervativní teorie státu
- c) vznik, vývoj, sociální role a typy moderního státu, welfare state.

3. Chudoba a sociální vyloučení v sociální politice:

- a) koncept chudoby, příčiny chudoby, ,
- b) nástroje a měření chudoby, Laekenské indikátory chudoby a sociální exkluze
- c) přístupy a opatření v boji proti chudobě a soc. vyloučení

4. Obec jako přímý vykonavatel sociální politiky

- a) obecní úřad, státní správa, samospráva, rozdělení kompetencí
- b) řešení bytové politiky z úrovně obce
- c) řešení školské politiky z úrovně obce

Základní prameny a vybraná literatura:

Zákon č. 128/2000 Sbírky - o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Rektořík, Jiří a kol.: Příručka pro zastupitele měst a obcí, Ekonomicko- správní fakulta MU, Brno 1998

Příručka člena zastupitelstva obce, Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR Praha 2002

5. Rovné příležitosti žen a mužů

- a) ženské hnutí a feninismus v historii a současnosti, ve světě a u nás
- b) gender mainstreaming
- c) domácí násilí, jeho druhy, současné možnosti a způsoby řešení v české republice

Základní prameny a vybraná literatura:

<http://feminismus.cz/kormidlo.shtml> - vyhledávač odkazů webových stránek s tematikou gender, ženská práva, rovné příležitosti v českém internetu
webové stránky MPSV (Ministerstvo práce a veřejných věcí)

Voňková, J., Huňková, M.: Domácí násilí v českém právu z pohledu žen, ProFem, Praha 2004

Wichterich, Ch.: Globalizovaná žena, ProFem, Praha 2000

6. Společnost zaměstnání a krize sociálního státu, nezaměstnanost:

- a) Geneze a vývoj nezaměstnanosti,
- b) příčiny a druhy nezaměstnanosti
- c) analýza trhu práce v ČR a ve srovnání se zeměmi EU
- d) typy nezaměstnanosti, důsledky nezaměstnanosti pro jedince
- e) strategie boje proti nezaměstnanosti, zabezpečení v nezaměstnanosti

7. Rodinná politika

- a) Vymezení rodinné politiky, typy rodinné politiky
- b) Rodinné chování v Evropě
- c) Rysy rodinné politiky v ČR a v evropských zemích
- d) finanční podpora rodinám

8. Sociální zabezpečení

- a) vymezení, determinanty, koncepce, typy sociálních institucí
- b) sociální pojištění, sociální podpora, sociální pomoc, zabezpečení ve stáří

9. Krize státně sociální politiky

- a) ekonomické, politické, demografické a ideové příčiny konce sociálního státu
- b) nové podoby sociálního vyloučení a sociálních rizik

Způsob zakončení: kolokvium

Požadavky: student vybere jeden z typů sociální události či sociálního problému a nalezne jemu odpovídající řešení v oblasti praxe státních i nestátních programů, tento popíše se zvláštním zřetelem k jeho ideovým zdrojům a zhodnocení skutečných dosahovaných výsledků

Doporučená literatura:

Večeřa, M. 1996. *Sociální stát. Východiska a přístupy*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-16-8

Dahrendorf, R. 1991. *Moderný sociálny konflikt*. Bratislava: Archa.

Krebs, V., Durdisová, J., Poláková, O., Žižková, J. 1997. *Sociální politika*. Praha: Codex. ISBN 80-85963-33-7

Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon.

Munková, G. a kol. 2004. *Sociální politika v evropských zemích*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0780-8

Materiály vystavené na is.muni.cz:

Monitorování chudoby

Národní akční plán sociálního začleňování

Boj proti chudobě ČR a EU, příklady dobré praxe v EU